

BIelokostolčan

OBČASNÍK VYDÁVANÝ OBEČNÝM ÚRADOM BIELY KOSTOL / 01-2021

Milí Bielokostolčania

Prichádza jar a opäť sa Vám pripravám formou nášho občasnika. Začína všetko rozkvítať, príroda sa preberá k životu. Aj v našej obci sme začali hneď od začiatku roka v plnej sile naplno riešiť všetko, čo sme si naplánovali koncom roka 2020. Snáď netreba pripomínať, že už je to rok, čo nás zastihol COVID 19. Neprípravených, neskúsených, plných neznalostí. Zasiahlo nás to všetkých, niektorých viac a niektorých menej..zatiaľ. Po stránke psychickej aj fyzickej. Všetci musíme pevne veriť, že sa všetko obráti na dobré. O to sa snažíme i my v obci rôznymi formami.

Dnešné číslo občasnika je venované najmä riešeniu odpadového hospodárstva v našej obci. Ako ste už boli všetci v minulom čísle občasnika informovaní, od 1.apríla 2021

meníme koncepciu zberu a vývozu komunálneho odpadu. Prechádzame na množstvový zber, ktorý prinesie posun v riešení odpadov v domácnostiach najmä z pohľadu spravodlivejších platieb za odpad a zvýšenia miery separácie za odpad.

Poinformujeme Vás o tom, akým spôsobom sa snažíme v týchto časoch pomôcť našim seniorom a ako sa pasujeme s testovaním v obci.

V týchto týždňoch prebieha aj sčítanie obyvateľstva. Keďže ide v histórii o prvé elektronické sčítanie a pre tých, ktorí tieto možnosti nemajú sme pripravili informáciu, na koho sa obrátiť v prípade pomoci.

Blížia sa nám sviatky jari – Veľká noc. A tak sme i tomuto obdobiu venovali zaujímavý príspevok.

Prajem Vám radostné prežitie Veľkonočných sviatkov, najmä zdravie a veľa síl k zdolávaniu životných situácií, ktoré pre mnohých z Vás nie sú ľahké. Nech váš dom je plný pokoja, stôl hýri hojnosťou a srdcia blízkych sú naplnené láskou, šťastím a porozumením.

Iveta Paulová
starostka

Grafická úprava a sadzba: Pandan, s.r.o., Tlač: Pandan, s.r.o., Bratislava. Časopis obsahovo zostavila: doc. Ing. Iveta Paulová, PhD., MBA - starostka obce, spolupracovala Ing. Emília Kraicová. Dátum vydania: 15.03.2021. Vydanie neprešlo jazykovou úpravou.
Príspevky, podnety a návrhy posielajte na: starosta@bielykostol.sk

Toto číslo bolo vydané za finančnej podpory spoločnosti EWIA

Obec mení systém zberu komunálneho odpadu

V poslednom čísle nášho občasníka sme Vás informovali o zmene zberu komunálneho odpadu z paušálneho na množstvový. Je veľa dôvodov, prečo sme sa ako obec rozhodli prísť k tejto zmene. Je potrebné sa na to pozrieť z viacerých hľadísk:

- 1) Snaha o udržanie poplatku za odpad pre domácnosti i napriek zvyšujúcim sa cenám za vývoz komunálneho odpadu a jeho spracovanie.
- 2) Snaha o zníženie tvorby odpadov (nielen triediť, ale aj vytvárať menej odpadu).
- 3) Snaha zvýšenia miery triedenia, čo pozitívne vplýva na spracovanie jednotlivých komodít (prúdov) odpadov.
- 4) Zlepšenie a ochrana životného prostredia a planéty pre ďalšie generácie.
- 5) Mať prehľad o množstve jednotlivých druhoch odpadov a hľadať riešenia na ich redukciiu.
- 6) Mať preukázateľnú motiváciu na zvyšovanie separácie jednotlivých druhov odpadov – zaplatiť len za to, čo vyprodukuješ.

Z podrobnej analýzy, ktorú sme vykonali už pred rokom bolo zistené, že v obci vládne veľká benevolencia a nesystematickosť k riadeniu odpadového hospodárstva. Zvyšovanie cien za odpady nie je riešením tejto súčasnej situácie. Ešte donedávna sme patrili medzi obce s veľmi nízkou mierou triedenia. Určitými opatreniami sa nám v minulom roku podarilo výrazne zvýšiť hodnotu, avšak ešte stále nepatríme ani k priemeru v porovnaní s inými obcami v okolí a slovenským priemerom (bližšie viď. Príspevok Analýza odpadového hospodárstva v obci Biely Kostol na roky 2019 a 2020).

Zastaviť toto neustále navyšovanie cien a zároveň niečo urobiť pre našu planétu možno dôslednejším

separovaním odpadu a zároveň znížením množstva komunálneho odpadu. Z toho dôvodu sme navštívili niektoré obce, kde nám priblížili tú najlepšiu prax a na základe informácií sme začali hľadať vhodné riešenie aj pre našu obec. Prvým krokom bolo zosúladenie pravidiel v zmysle VZN č.2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Biely Kostol, ktoré je platné v obci už od roku 2016. V lete sme zrealizovali identifikáciu smetných nádob, ktorá sa u mnohých stretla s nepochopením, napätím a vlnou nespokojnosti. Sme si vedomí toho, že každá zmena sa stretáva s odporom. Ide o určité návyky, ktoré ak sa zmenia, nie sú u niektorých vítané a vidia problém, resp. nemožnosť riešenia. I napriek tomu vnímame celú akciu ako veľmi pozitívnu, nakoľko veľa obyvateľov pochopilo dôvod tohto kroku. Objavilo sa množstvo neplatičov, za ktorých platili vyprodukované komunálne odpadu ostatní obyvatelia a teda parazitovali na ostatných. Resp. sa odhalilo nekontrolované množstvo smetných nádob a tým aj priestor na tvorbu veľkého množstva odpadu, ktorý je možné vytriediť. Týmto krokom sme vytvorili základ na začiatok prístupu k množstvovému zberu odpadov.

Množstvový zber - je zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, pri ktorom ich pôvodca platí poplatok ustanovený podľa osobitného zákona vo výške, ktorá je priamo úmerná množstvu týchto odpadov vyprodukovaných pôvodcom za daný čas. (zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov).

Výhody:

- pohodlnosť a organizačná nenáročnosť pre občanov a pracovníkov prepravcov

- vysoká miera spravodlivosti
- vysoká motivácia k obmedzovaniu vzniku odpadov a k triedeniu odpadov
- dáta v elektronickej podobe
- okamžitá informácia o množstve vyprodukovaného odpadu
- zlepšenie povedomia o zlepšení životného prostredia

Nevýhody:

- vstupné náklady na zavedenie
- vážiacie zariadenie potrebuje servis
- vyššie nároky na disciplinovanosť občanov (vhadzovanie odpadu susedom, tvorba čiernych skládok, poškozovanie čipov, nelegálne zneškodňovanie odpadov),
- možné zhoršenie medziludských vzťahov – obviňovania,
- za ťažšie odpady sa platí viac, ale skládka nie je limitovaná váhou.

V súčasnosti má obec už dlhodobo zavedený systém dvojtýždňových intervalov zvozu komunálneho odpadu. Mnohí namietali, že prečo nie je zabezpečená frekvencia zvozu ako v Trnave - raz do týždňa. V obciach táto frekvencia nie je obvyklá a model, ktorý bol pre obec vytvorený je postačujúci na bezproblémový chod riadenia odpadov. Problémy s preplnenými kontajnermi treba hľadať niekde inde - nedostatočné triedenie odpadov, zamieňanie si kontajnerov so zberným dvorom a pod.

Niektoré domácnosti, i keď sú len dvoj- či trojčlenné, sa sťažujú, že im jedna nádoba pri dvojtýždňovom zvoze nestačí. Veľkému množstvu domácností (často štvorčlenných) však nádoba postačuje a vďaka dôkladnému separovaniu odpadu za dva týždne smetnú nádobu ani nenaplnia. Všetko záleží od prístupu, od vôle niečo spraviť pre život-

né prostredie a de facto pre seba a budúcnosť svojich detí. Samozrejme k domácnostiam so zdravotne postihnutými členmi pristupuje obec individuálne a v prípade potreby (napríklad z dôvodu vyššieho množstva plienok) vie dohodnúť ďalšiu nádobu.

OBYVATELIA PLATIA LEN ZA KOMUNÁLNY ODPAD, ČIŽE MALO BY BYŤ V ICH ZÁUJME VYTVORIŤ ČO NAJMEŇJ TAKÉHOTO ODPADU

Je záujmom obce, aby sa okrem zvýšenia triedenia aj menej odpadu vytváralo. Argument, že on si za ďalšiu nádobu priplatí lebo na to má financie a právo, je poukázanie na to, že nie je pochopená filozofia prístupu k odpadom.

Dôležité však je, že za zber a odvoz vyseparovaného odpadu občan ani obec neplatia. Všetky náklady znáša tzv. organizácia zodpovednosti výrobcov, v našom prípade spoločnosť ENVI-PAK, ktorá zvo-

zovej spoločnosti uhrádza náklady spojené so zberom a dotriedením odpadu. Ak teda niekto odpad neseparuje a hádže ho do zmiešaného komunálneho odpadu, zvyšuje množstvo skládkovaného odpadu, a teda i náklady pre obec, vlastne pre seba. Ak separujeme, vyseparovaný odpad nám odvezú a spracujú bezplatne. Ak teda niekto neseparuje, lebo je skeptik a neverí recyklácii, tak by mohol separovať aspoň kvôli peniazom.

A tak sme sa pustili do novej koncepcie odpadového hospodárstva, ktorého súčasťou je i zmena systému zberu komunálneho odpadu. Nie je to ľahká úloha, nakoľko neustále dochádza k zmene legislatívy v tejto oblasti a pandémie tomu nepridáva k dobru.

V priebehu mesiaca marec budú na všetky označené smetné nádoby nainštalované elektronické čipy, ktoré budú slúžiť na identifikáciu smetnej nádoby a jej priradenie konkrétnej domácnosti. Zvozové auto bude vybavené váhou, ktorá odváži množstvo odpadu, ktorý vyprodukovala

konkrétna domácnosť. Elektronický systém bude automaticky a okamžite evidovať, koľko odpadu vyprodukovala každá jednotlivá domácnosť, prípadne bytový dom. V priebehu roku 2021 obec zozbierané údaje použije na účely analýz a nastavenia politiky poplatkov za odpad pre rok 2022. Čiže v roku 2021 bude poplatok za odpad ten istý ako v roku 2020. Po vyhodnotení množstva vyprodukovaného odpadu, sa pre všetky domácnosti údaje vyhodnotia a začiatkom roka bude doriešený preplatok resp. nedoplatok za komunálny odpad. Systém odhalí, ktorá domácnosť produkuje priveľa odpadu, prípadne, ktorá domácnosť je v separácii poctivá. Na základe zistených hodnôt sa upraví záloha poplatku za odpad na nasledujúci rok. A práve poctivé domácnosti by mali byť motivované finančnou úsporou. A tie nepoctivé postihnuté vyšším poplatkom. Zavedenie takéhoto systému bude od roku 2023 povinné pre všetky mestá a obce na Slovensku. V súčasnosti asi 17 - 20% obyvateľstva realizuje v obciach množstvový zber.

Analýza odpadového hospodárstva v obci Biely Kostol za rok 2019 a 2020

Povinnosťou obce je každoročne vypracovať analýzu odpadového hospodárstva v obci. Z vypracovanej analýzy Vám prinášame základné informácie a pre zaujímavosť uvádzame porovnanie za posledné tri roky.

Vývoj odpadového hospodárstva v roku 2020 ovplyvnili aj nasledovné skutočnosti:

- Zvýšenie počtu obyvateľov obce.
- Uplatnenie zásad zakotvených vo VZN č. 2/2016 o nakladaní

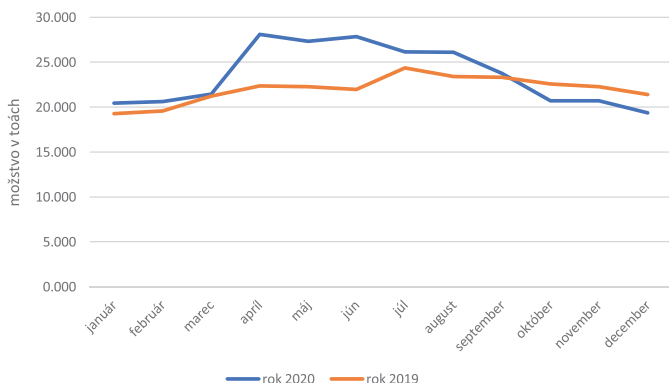
s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci Biely Kostol o počte nádob podľa počtu členov domácnosti .

- Označovanie smetných nádob podľa zásad spomínaného VZN s tým, že obyvatelia si mohli priplatiť za smetné nádoby, ktoré vlastnili navyše.
- Pravidelné oboznamovanie obyvateľov prostredníctvom informácií zverejňovaných na úradných tabuliach obce a na webovom sídle obce v oblasti správnej separácie odpadov.

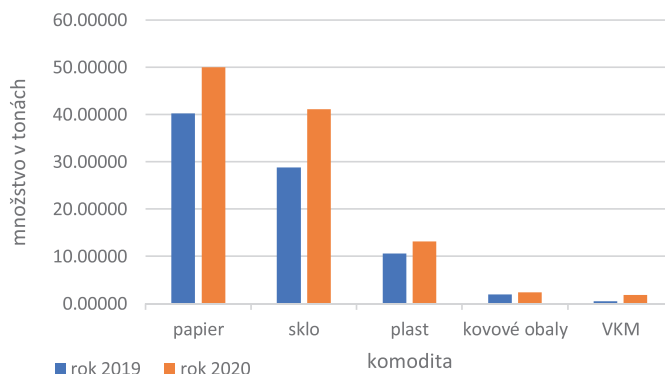
- Zverejňovanie materiálov o správnej separácii papiera, plastov, skla, kovov, použitého kuchynského oleja, biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, ako zaobchádzanie s odpadom počas pandémie Covid 19, Šťastné a veselé Vianoce bez odpadu, Sviatok všetkých svätých – čas spomienok, či sviatok odpadu?
- Na webovej stránke obce bola zriadená osobitná záložka v časti Život v obci s názvom Odpadové hospodárstvo, kde občania nájdu tieto vzdelávacie materiály,

Porovnanie množstva zmesovného KO

Vyzbieraný separovaný odpad

užitočné informácie o odpadoch, prevádzke zberného dvora a pokynoch pri odovzdávaní odpadov na zberný dvor.

Z údajov je zrejmé, že množstvo vyzbieraného zmesového komunálneho odpadu počas obdobia január až september 2020 rástlo aj v porovnaní s rokom 2019, v poslednom štvrtroku 2020 začalo množstvo vyzbieraného komunálneho odpadu v obci klesať. Vplyv na pokles v poslednom štvrtroku malo určite označovanie smetných nádob a zosúladenie ich počtu s pravidlami zakotvenými v platnom VZN č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a tiež zavedenie separovaného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu.

zberianých množstvách odpadu v roku 2020:

Ďalší separovaný zber organizovaný obcou (v kg) za rok 2020

Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad	13 360
Použitý kuchynský olej (Meroco)	521
Biela technika (ROVAMI)	7 060
Elektroodpad (ASEKOL)	1 045
Železný odpad odovzdaný do výkupu	50 613
Šatstvo a textilie (EKOCHARITA)	16 450

Za rok 2020 narástol aj počet vyzbieraného objemového odpadu na zbernom dvore a to o 54 %.. V roku 2019 to bolo 21,14 tony, v roku 2020 narástol zber objemového odpadu prostredníctvom zberného dvora na 32,6 tony.

Separovaný zber odpadu v tonách

Obec sa svojimi opatreniami maximálne snaží zvýšiť mieru separácie odpadu a tým znížiť poplatky za odpad. Okrem pravidelného zberu separovaného odpadu (papier, sklo, plast, kovové obaly, tetrapaky), zaviedla aj zber

- použitého kuchynského oleja
- biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu
- šatstva, textílií, obuvi, kabeliek
- bielej techniky
- drobných elektrospotrebičov

Občania sa postupne zapájajú do zberu týchto komodít, o čom svedčia aj nasledovné údaje o vy-

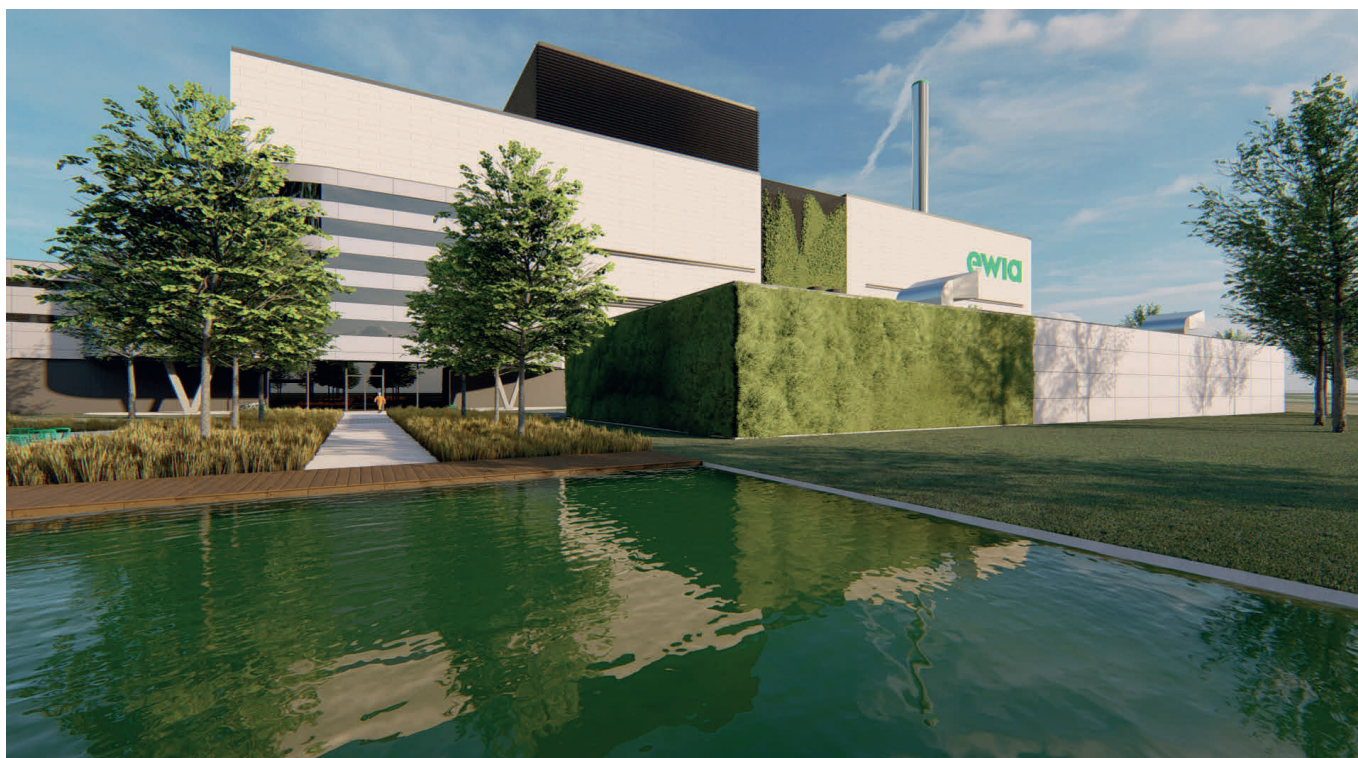
k dispozícii. A tým zamedzíme nekalým praktikám cudzích ľudí.

Vývoj miery separácie odpadov v obci Biely Kostol za roky 2018 - 2020

Druh odpadu	2018	2019	2020
Zmesový komunálny odpad	540,30	570,76	631,18
Objemový odpad	52,66	42,8	32,60
Papier	39,64	46,87	51,26
Plast	12,53	10,27	13,11
Obaly z kovu	3,32	1,07	2,34
Sklo	10,69	28,17	41,13
VKM	1,62	0,48	1,82
Železo a oceľ	0	3,56	50,61
Šatstvo a textilie	0,3	1,31	16,45
BRKO	0	0	13,36
Kuchynský olej	0	0	0,52
Elektrické zariadenia	2,28	8,17	8,11
Miera separácie	10,61%	14,01%	22,62%

Mieru separácie možno navýšiť aj tým, že železo a všetok elektroodpad (staré práčky počítače a pod..) pôjdu do nášho zberného dvora, alebo budú v prípade elektroodpadu vyzbierané oficiálnou spoločnosťou, ktorá má poverenie na zber a spracovanie elektroodpadu a má podpísanú dohodu s našou obcou. Čiže všetko to čo počujete z ampliónov istých občanov, ktorí na aute po obci neoprávnene a protiprávne chodia a berú od Vás uvedený odpad. Verím, mnohým že je pohodlnejšie vyzbierať pred dom elektroodpad a zbaviť sa nepotrebných vecí. Avšak je to na úkor miery separácie v obci. Z toho dôvodu sme sa v obci rozhodli, že Vám odpad pred domu zoberú naši zamestnanci úradu. Stačí zavolať na Ocu na akékoľvek číslo a sú Vám

Od miery separácie odpadu v obci sa odvíja aj poplatok za skládkovanie odpadu, ktorý hradí obec a tým sú ovplyvnené aj poplatky za odpad od obyvateľov. Miera separácie odpadu v našej obci v roku 2020 podstatne vzrástla, avšak s jej výškou nemôžeme byť spokojní a preto obec prijíma ďalšie opatrenia. Poplatok od štátu sa odvíja od miery separácie. Čím lepšia miera separácie, tým menší poplatok od nás štát žiada na riadenie odpadového hospodárstva. Naším spoločným cieľom je predchádzať vzniku odpadu a vzniknutý odpad dôsledne separovať. V tejto oblasti obec pripravuje aj vzdelávacie aktivity pre občanov, ktoré by mohli napomôcť ekologickému správaniu sa občanov a tým aj šetreniu našej planéty.

V nakladaní s odpadom sa učme od najlepších. Napríklad od Rakúska

Rakúsko nie je len krajinou s nádhernou prírodou či obdivuhodným kultúrnym dedičstvom. Náš západný sused sa vďaka dlhodobému hospodárskemu rastu postupom rokov prebojoval medzi najvýkonnejšie ekonomiky Európskej únie s viac ako 50000 eurami HDP na obyvateľa. Čerešničkou na torte je každoročné vysoké umiestnenie Viedne v hodnotení najlepších miest na život. Podľa magazínu The Economist tomuto rebríčku v ostatných rokoch kraľuje práve rakúska metropola.

Prestížny rebríček zohľadňuje viacero faktorov, počnúc vzdelávaním cez zdravotnú starostlivosť, kvalitu mestskej hromadnej dopravy až po stav životného prostredia. Ako je známe, zvlášť v otázke ekologického životného štýlu si Viedenchania mimoriadne potrpia na to, aby svojím správaním nezaťažovali prírodu viac, ako je nevyhnutné. Tento prístup si rokmi osvojili všetci obyvatelia Rakúska.

Rakúšania sú v odpadoch machri. My sme zaspali dobu

Významnú rolu hrá u Rakúšanov ich postoj k odpadu. Slováci a Slovenky od otvorenia hraníc v roku 1989 s úžasom obdivujú čistotu a poriadok v rakúskych obciach, ale aj dokonalý systém triedenia odpadu. A práve ten je základom modelu, ktorým sa môže Rakúsko skutočne pýšiť.

Zjednodušene by sme ho mohli vyjadriť v jednej vete: „To, čo sa dá zrecyklovať, zrecyklujeme a zvyšok premeňme na elektrinu a teplo.“ Tejto filozofie, odpozeranej zo škandinávskych krajín, sa Rakúšania systematicky držia desiatky rokov. Aj vďaka tomu sa môžu pýšiť obdivuhodnými štatistikami – 60 percent odpadu recyklujú a 40 percent premenia na elektrinu a teplo v zariadeniach na energetické využitie odpadu (ZEVO).

Takýchto zariadení s osvedčenou technológiou roštových kotlov

Čo je to cirkulárna ekonomika?

Ide o trend, ktorým sa už niekoľko desiatok rokov riadia najvyšejšie krajiny Európy. Cirkulárna ekonomika sa riadi heslom „odpad prakticky neexistuje“. Namiesto toho sa na odpad pozerá ako na zdroj, z ktorého sa dajú vyrábať nové výrobky alebo energia. Centrum cirkulárnej ekonomiky je miesto, kde sa myšlienka o cirkulárnej ekonomike mení na realitu.

Viac informácií o projekte CCETrnava nájdete na: www.ewia.sk. V prípade dodatočných otázok sme vám k dispozícii prostredníctvom kontaktu: trnava@ewia.sk.

je v celom Rakúsku 11. Po krajine sú rozmiestnené tak, aby sa zbytočne nemrhalo pohonnými hmotami odpadárskych nákladných áut, k čomu pomáha aj sofistikovaná sieť prekládkových staníc. Len samotná Viedeň disponuje až štyrmi zariadeniami ZEVO, ktoré sa nachádzajú v tesnej blízkosti obytných zón.

Ako je na tom Slovensko? Nie veľmi dobre. Podľa posledných štatistík

u nás stále dominuje škodlivé skládkovanie s 52 percentami. Recyklujeme iba 38 percent a zvyšných 10 percent premieňame na elektrinu a teplo v ZEVO Košice a ZEVO Bratislava. Možno sa pýtate, prečo sa v rakúskych štatistikách nenachádza skládkovanie? Odpoveď je jednoduchá: Rakúsko až na nevyhnutné výnimky skládkovanie zakázalo v roku 1996.

Môže byť Trnava ako Viedeň?

Buďme úprimní. Trnava, ale aj zvyšok Slovenska ešte má v čom Rakúsko dobiehať. Teda s výnimkou lyžovania, kde vynikajúca Petra Vlhová momentálne dominuje nad celou ženskou rakúskou reprezentáciou. No minimálne v otázke odpadov sa vieme k Rakúsku už v priebehu niekoľkých rokov priblížiť.

Obyvatelia trnavského regiónu už niekoľko mesiacov registrujú projekt Centra cirkulárnej ekonomiky (CCE), ktoré by malo do roku 2026 vyrásť v okolí Trnavy. Ide o zariadenie schopné zužitkovať všetok prijatý odpad.

Tensa na tomto mieste do triedi a pošle k výrobcam, ktorí ho zrecyklujú, teda vyrobia z neho nové výrobky podľa princípov cirkulárnej ekonomiky. Nerecyklovateľný odpad sa premení na elektrinu a teplo v spomínanom zariadení ZEVO, ktoré bude súčasťou Centra cirkulárnej ekonomiky.

Takže, čo treba na to, aby sa Trnava posunula na úroveň vyspelých európskych miest, ako je Viedeň? Netreba nanovo vymýšľať koleso. Stačí sa inšpirovať tými, ktorí sú pred nami.

Dva inšpiratívne príklady z Viedne:

ZEVO Spittelau

Fasádu objektu dizajnoval slávny architekt Friedensreich Hundertwasser, známy svojím ekologickým zmysľaním. Zariadenie stojí v širšom centre mesta – približne 30 minút chôdze od Stephansdomu. Z odpadu, ktorý sa v Spittelau spracuje, sa v zimnom období vykúri 60000 viedenských domácností.

ZEVO Pfaffenau

Zariadenie patrí k najnovšej generácii prevádzok, čo dokresľuje aj jeho futuristický dizajn. Vo Pfaffenau sa s odpadom od prvého momentu nakladá ako s cennou surovinou. Vďaka tomu ZEVO poskytuje čistú elektrickú energiu pre 25000 a teplo pre 50000 viedenských domácností.

Novou zvozovou spoločnosťou na odpady v obci bude KOSIT WEST

Nová zvozová spoločnosť KOSIT WEST ktorá v našej obci začne pôsobiť od 1. apríla 2021 bude zväzať a likvidovať zmiešaný komunálny odpad. Tá po vyhratej súťaži nahradila pôvodnú spoločnosť FCC (ASA). Spoločnosť KOSIT WEST ponúkla obci výhodnejšie cenové a tiež technické podmienky.

Celá súťaž prebehla pomocou elektronického kontraktčného systému bez zásahu obce. Boli oslovené všetky zvozové spoločnosti, ktoré pôsobia na Slovensku, oslovili sme ich na vypracovanie predbežnej hodnoty zákazky. Spriemerovanie jednotlivých položiek všetkých aktívnych oslovených spoločností tvorilo podklady do súťaže, ktoré boli vložené do systému. Následne prebehlo súťaženie bez akéhokoľvek ľudského zásahu a víťaznú spoločnosť sa obec dozvedela z mailu, ktorý bol zaslaný z platformy systému. Preto nerozumiem tým zákerným klebetám, ktoré sa šíria po obci, že sme mali dohodnutú zberovú spoločnosť a vedeli sme víťaza ďaleko pred súťažou. Všetky verejné obstarávania realizujeme transparentne a cez platformu, kde nie je možný zásah človeka. Všetky výstupy generuje systém na základe podkla-

dov, ktoré do systému vkladajú oslovené spoločnosti.

O výhodách množstvom zberu nás oboznámili i starostovia niekoľkých obcí, ktorí jednoznačne potvrdili zlepšenie triedenia a redukciu komunálneho odpadu na skládke o 20-30%.

Spoločnosť KOSIT svoj systém množstvom zberu nazýva férovým vážením, nakoľko do odpadového hospodárstva prináša princípy fair play.

Prostredníctvom unikátneho čipu umiestneného na zbernej nádobe (resp. na kontajneri) má obec presný prehľad o hmotnosti vyprodukovaného odpadu jednotlivými domácnosťami a tiež celkovom objeme vyzbieraného odpadu. Vďaka tomu môže obec transparentne nastaviť poplatky za odpad pre svojich obyvateľov a ušetriť financie z rozpočtu pri objektívnom a spravodlivom financovaní obyvateľov.

Množstvom zber zároveň motivuje ľudí k zodpovednému nakladaniu s odpadmi a vyššej miere separovania. Preto je férový nielen k ich peňaženkám, ale aj k prírode.

Výhody Férového váženía:

- presná evidencia počtu nádob v obci,
- údaje o odpade vyprodukovanom konkrétnou domácnosťou,
- evidencia zmanipulovaných nádob v obci pri každom zbere,
- evidencia hmotnosti odpadu v každej nádobe,
- evidencia celkovej váhy odpadu vyzbieraného v obci.

V rámci služby Férové váženía spoločnosť KOSIT zabezpečila nákup a inštaláciu čipov a vytvorenie a správu databázy. Bude zabezpečovať mesačnú evidenciu o manipulovaných nádobách a odbornú pomoc a poradenstvo.

Verím, že i v našej obci sa to podarí. Tento rok bude pre nás skúšobný a overíme si nastavený model. Z toho dôvodu uvítam, akýkoľvek podnet, zlepšenie a inšpiráciu.

Od začiatku roka sa nám podarilo pripraviť dôslednú databázu domácností a typu nádob, ktorá je podkladom pre vypracovanie SW podpory evidencie odpadov v každej domácnosti.

Nakoľko sa niektorí obyvatelia v bytových domoch v novej lokalite obce začali zaujímať o možnosti vlastníť svoju vlastnú 120l nádobu na komunálny odpad, tak sa zrealizovala minulý mesiac anketa, kde sa obyvatelia vyjadrili o aký typ nádoby

majú záujem. Či chcú vlastníť svoju vlastnú nádobu alebo mať spoločný kontajner s viacerými domácnosťami v bytovom dome. Vychádzali sme tak v ústrety všetkým, ktorí prejavili záujem o samostatnú nádobu a doteraz využívali spoločný kontajner. Bohužiaľ, tak ako niektorí zareagovali, aj keby mali záujem o samostatnú nádobu pre domácnosť, nie je priestor na jej umiestnenie (lokalita Na Výslňi). Obec s tým nič nedokáže urobiť. Tam kde to bude možné, sa budú požiadavky rešpektovať. Každý záujemca o 120 l nádobu si ju bude musieť zakúpiť na OcÚ. Obec je ochotná odkúpiť kontajner, ktorý zostane touto výmenou prebytočný. A zas sme pri tých sociálnych médiách. Chronickí rypáci meditovali nad

tým, že prečo by si mali zakúpiť 120l nádobu na odpad. Že keď sme si niečo vymysleli tak nech za to aj platíme. Trošku niektorých poopravím. Vyšli sme Vám v ústrety a dali Vám možnosť rozhodnúť, čo je pre Vás vhodnejšie a komfortnejšie a z pohľadu prístupu k množstvovému zberu aj spravodlivejšie (férovejšie). Všetky opatrenia sa pripravovali k súčasnému stavu, aký je. Obec ide uhrádzať veľa poplatkov za vstupnú prípravu na to, aby ste vy platili menej. Začnime mať lepšie výsledky v riešení odpadového hospodárstva a bude mať obec na to, aby rozdávala nádoby. Momentálne obec dopláca každoročne za prístupy, ktoré sú zväčša dôsledkom benevolentného a neseriózneho konania ľudí v obci.

COVID 19 a celoplošné testovanie v obci

Uplynul rok odvtedy, čo sme prvýkrát počuli o šírení nového vírusu aj na Slovensku, kedy prvú nákazu potvrdili u muža z Kostolišťa. Touto správou sa odštartovalo obdobie, ktoré si nik dovtedy nevedel predstaviť a asi by ani pred rokom nik neveril, že čo to spôsobí a doteraz nevieme kedy to všetko skončí. Všetkým sa zmenil život v každej oblasti z každého uhlu pohľadu. Uvedomujeme si hodnotu vecí, ktoré boli samozrejmé a teraz absentujú – stretávanie sa s ľuďmi, posedenie s priateľmi, objatia s priateľmi, podanie rúk, cestovanie, chodenie do školy, športovanie, chodenie po nákupoch... A samozrejme bolestivá je i stránka ekonomická – mnohí stratili zamestnanie, museli pozatvárať firmy akéhokoľvek druhu. Zasiahlo to celý svet, niektorých viac, iných menej. Naša vláda prijala mnoho opatrení a ako jediní na svete realizujeme na Slovensku už dlhodo- bo celoplošné testovanie.

Prvé kolo testovania sme realizo-

vali na futbalovom ihrisku, nakoľko nám to počasie dovoľovalo. Tento priestor bol viac vyhovujúci z hygienických dôvodov a protiepidemiologických opatrení. V januári sa testovanie rozbehlo nanovo. Vzhľadom k tomu, že už na jeseň nám kultúrny dom ako priestor na testovanie nebol odporúčaný, mobilné odberové miesto (MOM) sa v januári vytvorilo v obci Ružindol. Na základe stretnutia so starostami v okrese a pracovníkmi okresného krízového štábu sme sa nakoniec v spolupráci so starostom obce Ružindol dohodli, že otvoríme za určitých obmedzených podmienok vysunuté pracovisko MOM Ružindol v našej obci – v kultúrnom dome. A tak sme rozbehli pre našich obyvateľov obce testovanie. Oproti jesennému testovaniu má tohtoročné testovanie tú výhodu, že ZMOS nám zabezpečilo bezplatné nainštalovanie registračného systému, a tak sa zamedzilo zhluku väčšieho množstva ľudí pri čakaní na testovanie a dlhým čakacím dobám tak ako

to bolo na jeseň. V začiatkoch sme zažívali nespokojnosť najmä zo strany tých, ktorí nie sú obyvateľmi obce. Osobne som rada, že na ďalšíkrát mnohí zároveň pochopili, že zadávanie adresy pri registrácii je nielen odľahčením práce našich dobrovoľníkov, ale aj urýchľuje celý proces testovania a je zároveň plynulejší. Osobne ma hreje pri duši a som vďačná za celý testovací kolektív, ako sú k nám naši obyvatelia srdeční, láskyplní a najmä empatickí. Svojimi pozornosťami vo forme sladkostí a dobrôt nám dávajú najavo uznanie a spokojnosť. Všetci sme v tom spolu. My ako obec vrátane dobrovoľníkov sme tu pre ľudí a aspoň touto formou sa im snažíme pomôcť tým, že im vychádzame v ústrety keďže to potrebujú. A mnohí naši obyvatelia robia všetko, aby ochránili nielen seba, ale aj svojich blízkych.

V tomto roku sa do konca februára vykonalo 3 978 testovaní a z toho bolo 42 pozitívnych ľudí.

Niekoľko týždňov po sebe sme patrili medzi obce s najväčším percentom pozitivít. Už sme si aj zavtipkovali, že máme veľmi dobrú a precíznu vytieračku. Vzhľadom k obmedzeniu možností testovania sa podarilo urobiť kus práce. Veľká vďaka patrí úžasnemu testovaciemu tímu, ktorý je skvelý nielen odborne, ale aj ľudsky. Zistila som, že i napriek únave, ktorá sa po toľkých týždňoch na všetkých dostavila, sa tešia na deň keď sa zas spolu stretnú. Hlavnú úlohu v celom tíme predsa len zohrávajú naše zdravotníčky a jednej z nich – našej stálicy v tíme Andrejke Štofilovej, ktorá nevynechala ani jedno testovanie, som položila zopár otázok pre náš občasník:

Prečo ste sa rozhodli zapojiť do testovania?

Keďže som zdravotník, cítila som to ako povinnosť pomôcť obci. Na prvé kolo celoplošného testovania som sa prihlásila ešte pred tým ako som sa dozvedela o finančnej odmene. Pre mnohých ľudí je to predstava ľahkého zárobku, no opak je pravdou. Do pľacu dávame

svoje zdravie i zdravie svojej rodiny, napriek tomu, že sme maximálne chránení odevom. Veľa ľudí mi povedalo, že by túto prácu nerobili no ja to neľutujem, pretože som sa stretla s úžasnými ľuďmi z našej obce a spolu sme vytvorili jeden skvelý tím.

Máte s ochorením covid-19 aj osobnú skúsenosť resp. niekoho z Vašich blízkych to zasiahlo?

Bohužiaľ áno. Poznám veľa ľudí, ktorí boli pozitívni a každý reagoval na dané ochorenie inak. Naozaj to nie je iba chrípka ako sa k tomu poniektorí stavajú. Je hrozné, ak sa človek dusí a vy ako zdravotník mu nedokážete pomôcť. Môj brat pracuje na covid oddelení, on sám bol pozitívny a nemal veľmi ľahký priebeh. Aj keď sa to snaží nedať najavo, je to pre neho obrovská psychická záťaž.

Spája sa vám s testovaním na covid-19 v obci aj pozitívna skúsenosť?

Prevažne sa stretávam s pozitívnymi reakciami. Niektorí ľudia berú odber športovo, iní reagujú negatívne. Myslím si, že je to normálne. Ľudia si veľmi pochvaľujú rezervovaný systém, pretože nemusia čakať v dlhých radoch. Pozitívum je hlavne to, že ľudia prídu a nechajú si výter urobiť aj napriek tomu, že je to nepríjemné a pre niektorých aj veľmi bolestivé. No anatómia nepustí. Veľmi ma poteší, ak ľudia poďakujú a prehodia s nami zopár milých slov, pochvália organizáciu aj prístup. Myslím si, že naša obec zabezpečuje veľmi priaznivé podmienky ako pre občanov, tak aj pre nás. Každé zorganizovanie celoplošného testovania je veľmi namáhavé a vyčerpávajúce. Veľmi by som sa chcela poďakovať dobrým ľuďom, ktorí nám testovanie spríjemnia koláčikom alebo ovocím a vyjadria nám tak svoju vďaku. Je to naozaj dobrý pocit ak viete, že niekomu na Vás záleží. I keď je to nemilá situácia, socializácia je dôležitá a pre mnohých je v tomto čase testovanie jediná možnosť, ako stretnúť známych, kolegov, priateľov a prehodiť s nimi aspoň zopár slov.

Na čo by ste našich čitateľov chceli ako zdravotníčka upozorniť? Čo im odporučiť?

Myslím si, že opatrenie ako rúško – odstup – ruky všetci poznáte. No ruku na srdce – koľkí z nás to dodržiajú? Ak už sa nebojíte o seba, snažte sa chrániť svoju rodinu, deti a starých rodičov. Viem, že sme už všetci unavení z tejto ťažkej doby, ale skúsme sa ešte zomknúť a vydržať. Nakoniec si budeme viac vážiť to, čo sme kedysi brali ako samozrejmosť. Prajem všetkým hlavne veľa zdravia a verím, že spolu to zvládneme.

Týmto by som chcela ozaj ešte raz všetkým poďakovať, ktorí každý víkend obetujú už niekoľko týždňov svoj čas, ktorý mohli tráviť s rodinou a blízkymi a sú prospešní pre našich obyvateľov.

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET OBCE BIELY KOSTOL NA ROK 2021

Aj tento rok naša obec ponúka svojim obyvateľom príležitosť zapojiť sa do projektu Participatívneho komunitného rozpočtu obce Biely Kostol (ďalej len „PKR“), ktorý podporuje aktívne zapojenie obyvateľov obce do správy a rozvoja obce a dáva im možnosť navrhnúť a rozhodnúť, na aké aktivity budú využité vyčlenené finančné prostriedky obce. Obecné zastupiteľstvo sa aj napriek nepriaznivej finančnej situácii obce spôsobenej pandemiou Covid 19 rozhodlo vyčleniť finančné prostriedky z rozpočtu obce vo výške 6 tis. eur na implementáciu projektov podaných a odhlasovaných občanmi v rámci PKR.

V roku 2019 obec týmto spôsobom podporila 6 veľmi úspešných a prospešných projektov:

- Stromy pre úžitok.
- Obnovenie tradície včelárstva v obci.
- Zmodernizovanie detského ihriska.
- Workout ihrisko.
- Vonkajšie posilňovacie stroje pre ženy.
- Vianočný turnaj pre mládež – Stolnotenisová loptička.

Projekt môže podať každý občan nad 18 rokov s trvalým pobytom v obci, občianske združenie, nezisková organizácia alebo záujmové združenie obce môže pripraviť projekt a predložiť ho na OcÚ. O schválení projektov rozhodnú občania obce hlasovaním. Maximálna výška podpory na jeden projekt je 1 700 EUR vrátane DPH.

Vyčlenené finančné prostriedky pre návrhy/projekty sa týkajú týchto oblastí:

- zlepšenie životného prostredia, zveľaďovanie verejného priestranstva,

- zlepšenie vzťahov medzi jednotlivými časťami obce Biely Kostol,
- obnova tradícií v obci,
- šírenie povedomia o obci, propagácia obce,
- podpora detí, mládeže a dospelých v oblasti športu, kultúry a spoločenskej oblasti,
- voľnočasové aktivity.

Projekt je potrebné predložiť najneskôr do 9.4.2021 vyplnením formulára (je k dispozícii na stránke obce alebo na je možné ho poslať žiadateľovi mailom), odoslaním na

e-mail: starosta@bielykostol.sk alebo vhoďením do schránky pri vstupe do obecného úradu.

Navrhnuté predložené projekty budú pred samotným hlasovaním posúdené komisiou, ktorá preverí vhodnosť projektu vo vymedzenej oblasti, objektívne finančné krytie projektu a jeho obsah z pohľadu schopnosti realizácie. Následne zhodnotené a vhodné projekty budú odprezentované verejnosti. Každý obyvateľ nad 18 rokov bude mať možnosť zahlasovať za dva projekty, ktoré ho najviac zaujali.

Zhodnotenie úspešnosti projektov bude zverejnené na webovom sídle obce, úradnej tabuli a ostatných informačných tabuliach v obci najneskôr 21.5.2021.

Aktívni Bielokostolčania

Preto neváhajte a zapojte sa do aktivít ktoré si vy sami navrhnete a keď zaujmú verejnosť, tak aj zrealizujete dobrovoľníckou akciou. Podnetov z každej strany máme dostatok ako sa dozvedám zo sociálnych sietí. Čiže je tu šanca niečo zrealizovať s podporou finančného zabezpečenia obce.

Zapojením sa do PKR si zlepšuje vzťah k našej obci, zvyšuje sa kvalita života obyvateľov obce a je tu možnosť spríjemniť si život nielen sebe aj ostatným obyvateľom.

HARMONOGRAM PROCESU PKR

informácia o výzve PKR občanom obce	do 11.3.
príprava návrhov projektov	12.3. – 9.4.
posúdenie návrhov komisiou	12.4. – 16.4.
hlasovanie za projekty, rozhodovanie	20.4. – 20.5.
zverejnenie víťazných projektov	21.5.
uzatvorenie zmluvy so žiadateľmi	24.5. – 31.5.
realizácia projektov	1.6. – 15.12.

Vaše otázky radi zodpovieme prostredníctvom:

e-mailu: starosta@bielykostol.sk
a telefónu: 0948 875 150

Bližšie informácie o PKR nájdete platnom VZN č. 1/2020 o Participatívnom komunitnom rozpočte obce Biely Kostol.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

Vážení spoluobčania,

zamestnancami obecného úradu (Máriou Kloknerovou a Ing. Anežkou Levčíkovou) bolo podľa zákona č. 229/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) vykonané v dňoch od 01.06.2020 do 12.02.2021 sčítanie domov a bytov. Aktuálne v obci evidujeme 1170 bytov, vrátane bytov v rodinných domoch domoch.

Od 15. februára 2021 do 31. marca 2021 prebieha celoštátne sčítanie obyvateľov (bez asistovaného sčítania). K 1.3.2021 bolo elektronicky sčítaných 56 % obyvateľov. Na rozdiel od sčítania domov a bytov, ktoré vykonala obec, je povinnou osobou pre sčítanie obyvateľov prostredníctvom sčítacieho formulára každý obyvateľ, o ktorom sa údaje zisťujú, prípadne jeho zákonný zástupca, zriaďovateľ alebo zakladateľ zariadenia; ak takej osoby niet, tak to vykonáva štatutárny orgán zariadenia.

Vzor elektronického formuláru je zverejnený na: <https://www.scitanie.sk-obyvatelov/vzor-scitanieho-formulara>.

scitanie.sk-obyvatelov/ vzor-scitanieho-formulara. Na základe rozhodnutia predsedu Štatistického úradu SR (ďalej len „št. úrad“) vykoná obec od 1. apríla 2021 do 31. októbra 2021 dosčítavanie obyvateľov prostredníctvom asistovaného sčítania. Obyvateľ je povinný poskytnúť údaje vrátane rodného čísla vyplnením elektronického sčítacieho formulára na sčítanie obyvateľov v rozsahu a podľa metodických vysvetliviek, ktoré sú súčasťou tohto sčítacieho formulára, úplne a pravdivo podľa stavu k rozhodujúceho okamihu sčítania. (Rozhodujúcim okamihom sčítania, na ktorý sa vzťahujú údaje zisťované počas doby sčítania vrátane doby dosčítavania, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.) Obyvateľ obce alebo jeho zákonný zástupca môže splniť povinnosť vyplnenia sčítacieho formulára aj prostredníctvom inej osoby, najmä blízkej osoby alebo osoby žijúcej s obyvateľom v jednej bytovej domácnosti. Ak nie je obyvateľ obce alebo jeho zákonný zástupca schopný sám zabezpečiť vyplnenie sčítacieho formulára na sčítanie

obyvateľov a ani prostredníctvom inej osoby počas dosčítavania, zabezpečí splnenie tejto povinnosti počas dosčítavania:

1. v kontaktnom mieste na obecnom úrade s pomocou stacionárneho asistenta sčítania (M. Kloknerová, Ing. A. Levčíková) alebo bez pomoci stacionárneho asistenta sčítania,
2. v zariadení, kde sa obyvateľ zdržiava, s pomocou stacionárneho asistenta sčítania,
3. na mieste, kde sa zdržiava, s pomocou mobilného asistenta sčítania, určeného obcou.

Vážení spoluobčania, aktualizované informácie sú priebežne zverejňované na webovej stránke obce. Počas elektronického samosčítania prosím prednostne adresujte svoje otázky št. úradu na Call centrum: 02 20 92 49 19; email: scitanie@statistics.sk; v obci - kontaktnej osobe sčítania obyvateľov na t. č.: 0911 551 997 alebo na mail: obec@bielykostoľ.sk

Obec pomáha

Vianočné darčeky od dobrých ľudí, ktoré potešili osamelých seniorov

Tak ako sme už písali v poslednom čísle nášho občasníka, predvianočné dni sme venovali aj charitatívnej činnosti. Spolu s vedúcou kultúrnej komisie Martinkou Tižinákovou sme pri dodržaní všetkých hygienických opatrení rozdávali osamelým seniorom formou balíčkov trochu radosti, vďaky a úsmevu v predvianočný deň. I napriek šedivému a sychravému počasiu nás hrial pri srdci dobrá pocit, že v obci je veľa ľudí, ktorí sa chcú podeliť o trošku svojej lásky aj s inými – osamelými. Ľudskosť a láskavosť v tvárach našich seniorov boli pre nás tým najkrajším darom. Okrem tejto skupiny sme obdarili sociálne slabé rodiny a choré detičky. Ďakujem všetkým úžasným ľuďom z obce, ale aj mimo nej, ktorí

svojimi pozornosťami, ktoré podarovali cez nás, urobili mnohých veselšími a šťastnými.

Obec rozdala seniorom respirátory

Naši seniori sú krehké bytosti, sú našim klenotom a i v našej obci sa ich snažíme pred pandémiou uchrániť. V prvej vlne sme všetkým našim dôchodcom nad 70 rokov rozdávali rúška, ktoré šli naši dobrovoľníci v obci.

Nakoľko situácia je čoraz vážnejšia a opatrenia sa zo strany našej vlády sprísňujú. Pred nálezom koronavírusom sa už rok snažíme chrániť nosením rúšok, účinnejšiu ochranu však poskytujú FFP2 respirátory. Z finančných prostriedkov, ktoré obec získala od štátu za realizáciu celoplošného skriningového testovania, sme zakúpili pre našich seniorov nad 65 rokov s trvalým pobytom v obci 2 ks respiráto-

rov FFP2. Tieto si každý našiel vo svojej schránke.

Pomoc pri nákupoch - opatrenia na ochranu seniorov

Pandemická situácia sa naďalej zhoršuje a tak krízový štáb obce na čele so starostkou a v spolupráci s dobrovoľníkmi chce poskytnúť pomocnú ruku seniorom, osamelým a chorým formou nákupov.

V prípade, ak potrebujete pomoc alebo viete o niekom z Vášho okolia, že potrebuje pomoc, je možné sa prihlásiť (zavolať) na: OcÚ na tel. č. 0911 551 997, resp. koordinátorke projektu Mgr. Anne Hamran Podstrelenej na tel. č. 0918 459 360.

Je potešiteľné, že sa nám za dobrovoľníkov prihlásilo veľa ľudí z obce. Patrí im za to veľká vďaka.

Každý dobrovoľník obdrží doklad s pečiatkou obce a s podpisom starostky.

Všetkým Vám vopred ďakujeme. Spoločným úsilím, súdržnosťou a spolupatričnosťou to zvládneme.

Postup pri nákupe:

1. Nákup, resp. zabezpečenie liekov sa bude organizovať 2-krát za týždeň, po dohode s daným dobrovoľníkom.
2. Prihlásená osoba bude informovaná, kto jej zabezpečí nákup (dobrovoľník bude mať doklad).
3. Vopred si pripraviť zoznam nákupu a finančnú zálohu na nákup.
4. Dobrovoľník si prevezme zoznam a finančnú zálohu za dodržania všetkých opatrení.
5. Dobrovoľník podpíše prihlásenej osobe sumu, ktorú si prevzal.
6. Po nákupe si dohodnú ďalší termín nákupu.

Veľkonočné sviatky a blížia.....

História Veľkej noci

Veľká noc alebo veľkonočné sviatky alebo Pascha je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorý tento rok pripadá na prvý aprílový víkend

Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži. Udalosti Veľkej noci a ich interpretácia úzko súvisia s významným židovským sviatkom Pesach, ktorý sa slávi zhruba v rovnakej dobe.

Kresťanské oslavy Veľkej noci sa v Novom zákone nespomínajú, najstarším svedectvom o Veľkej noci je homília O Pasche Melitona Sardského z 2 storočia. Oslavy Veľkej noci sa teda v cirkvi objavili veľmi skoro.

Vysvetlenie pôvodu názvu „veľká“ treba hľadať v časoch židovského otroctva v starovekom Egypte. Faraón nebol ochotný prepustiť svojich izraelských otrokov, a preto Boh potrestal krajinu desiatimi ranami. Až po poslednej z nich, keď zomreli všetky prvorozené egypské deti, faraón prepustil zotročených ľudí. Židov, ktorí pomazali veraje svojich dverí krvou baránka, sa táto pohroma netýkala a anjel smrti ich obišiel. Baránok je symbolom Ježiša Krista, ktorého krv nás všetkých ochránila od večného zatratenia. Ako sa ďalej uvádza v Biblii, po vyslobodení z Egypta previedol Boh ľudu na čele s Mojžišom cez Červené more, ktoré rozdelil a vysušil. Tu niektorí hľadajú pôvod tradičného židovského názvu pre Veľkú noc:

pesach (prechod). Niektorí toto slovo vnímajú ak obídienie, vyhnutie a, a vzťahujú ho na anjela smrti, ktorý obchádza domy potreté krvou. Obídienie aj prechod predstavujú Božie skutky, ktoré urobil počas jednej noci pre svoj ľud, a preto každoročnú spomienku na tento deň Izraeliti nazvali Veľkou nocou.

Symbolika prechodu z otroctva do slobody sa preniesla aj do kresťanstva ako prechod z hriechu do života v Božej milosti, ktorý zabezpečil Ježiš Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním.

Veľkonočné oslavy sa podľa regiónov líšia. Pretože sa časovo zhruba prekrývajú s pohanskými oslavami príchodu jari, ľudové tradície prezvali z predkresťanských dôb mnoho zvykov a obyčajov.

(prevzaté z www.wikipedia.sk)

Symbyly Veľkej noci

Baranček, bahniatka, kraslice, zajáčik a kríž. Základné znaky Veľkej noci sú istotne všetkým dobre známe. Dôvody, prečo boli „pasované“ do tejto role Vám radi objasníme. Začnime kraslicami, ktoré poznajú všade vo svete. Sú najstarším symbolom a v podstate ide o pohanský znak, prostredníctvom ktorého sa vítala jar počas rôznych rituálnych obradov. Isté obdoby kraslíc sa našli aj v dejinách Číňanov a Egypťanov. No farbenie vajčiek je najviac späté so slovanskými krajinami. V náboženskom zmysle symbolizuje znovuzrodenie, ale aj prepojenie Starého a Nového zákona. Kedysi sa kraslice farbili väčšinou na červeno, aby tak pripomínali Ježišovu krv a nikdy sa nemaľovali na modro, pretože to charakterizovalo smútok. Bahniatka sú spätá iba s okolitými krajinami. Pôvodným symbolom je totiž palmová ratolesť, ktorou vítali Ježiša po zmŕtvychvstaní, no keďže

u nás tento strom nerastie, našim symbolom sa stali práve bahniatka. Zvolili sa kvôli aktuálnemu obdobiu, keď začínajú rásť a po ich posvätení majú pre rodinu ochranný charakter. Kríž sa stal symbolom z pochopiteľných dôvodov – kvôli ukrižovaniu Krista a používa sa iba v kresťanských rodinách.

Baranček je symbolom Ježiša a taktiež upomienkou na jeho obeť. Zajačiky a taktiež iné mláďatká odkazujú na prichádzajúcu jar. V biblii symbolizuje tiež chudobných a pokorných ľudí a preto sa zaradil i medzi znaky Veľkej noci.

Tradičné pochúťky

Od symbolov prejdime pozvoľna k jedlám, ktoré sa odlišujú v závislosti od jednotlivých krajov. To spoločné, čo máme všade na Slovensku, sú, samozrejme, vajička, ktoré sa varia natvrdo, zemiakový šalát, údené mäso a iné údeniny. Nechýbajú rôzne syrové pochúťky a slané rolády.

V mnohých rodinách je to aj vianočka, na východe sa robieva hrudka, známy je aj koláč pascha.

V niektorých kútoch našej krajiny sa pripravuje aj studená polievka z kyslého mlieka a chrenu. Na obed sa zvykne pripravovať mäso z mladých zvierat ako napríklad jahňa alebo zajac.

Častým pohostením sú obložené misy. Chýbať by nemal ani sladký baranček a väčší výber koláčov.

Pôstne obdobie sa ešte pred týmto hodovaním ukončuje Zeleným štvrtkom, počas ktorého by ste mali skonsumovať nejakú zelenú zeleninu alebo ovocie a Veľkým piatkom, kedy by ste mali jesť iba striedmo a bezmäsité jedlá.

Veľkonočné zvykosti

dni veľkonočných sviatkov sú úzko späté s náboženskými tradíciami. Veriaci trávia mnoho času v modlitbách, aby sa tak poďakovali svojmu Spasiteľovi.

Vo Veľký piatok sa udržiava komorná atmosféra, nepočúva sa hudba a počas dňa by sa malo odychovať a venovať duchovnému rozvoju. Na Veľkonočnú nedeľu sa do košíka vezme kúsok z každého pokrmu a to sa dá potom posvätiť.

To isté sa spraví aj s vetvičkou bahniatok, ktoré by sme mali počas roka použiť v čase choroby niektorého z členov rodiny. V niektorých rodinách sa nedeľný obed začína potom medovým krížikom, ako je tomu aj na Vianoce.

Pondelok je sviatok všetkých mužov, ktorí musia vyšibať a obliať svoje ženy. Je to symbol prichádzajúcej jari a zdravia, ktoré im má potom vydržať počas celého roka. V moderných dejinách sa pridalo aj používanie voňavky.

Ako odmena sa dávajú najčastejšie sladké dobroty, na dedinách ešte stále dievčatá vyrábajú aj vlastné kraslice, ktoré potom rozdávať šibačom. Večer sa zvyknú všetci stretnúť na veľkej veselici, ktorá oficiálne ukončí pôstne obdobie.

<https://najmama.aktuality.sk/clanok/232585/symboly-a-tradicie-velkej-noci-poznate-ich/>

Srdce sa plní vrchnákmi a pomáha..

Mnohí ste si už určite všimli, že nám pred Obecným úradom pribudlo veľké srdce z kovu. Srdce symbolizujúce znak ľudskosti, pomoci, radosti....

Je určené na zber plastových uzáverov a vrchnákov z PET fliaš. Jeho cieľom je v prvom rade pomôcť telesne postihnutým deťom

a sociálne slabším ľuďom z peňazí, ktoré sa ich zberom získajú. Vrchnáky sú vyrábané z kvalitného tvrdého plastu, a preto je ich vhodné zvlášť recyklovať nielen z ekonomického, ale aj ekologického hľadiska. Čiže okrem humanneho charakteru má zbieranie vrchnákov aj edukačný charakter. Učí tých najmenších k triedeniu odpadov.

Na záver si pomôžem krásnym africkým príslovím, ktoré som objavila na internete: „Keď veľa malých ľudí na veľa malých miestach robí veľa malých vecí, svet sa zmení.“

Za skvelý nápad a zhotovenie srdca ďakujem dobrovoľníkom z obce Štefanovi Jakabovičovi a Stanislavovi Študentovi. Srdce sa neuveriteľnou rýchlosťou plní, stáva sa že ho vyprázdňujeme aj dvakrát do týždňa. Zozbierané vrchnáky nám bude odberať firma z Pezinka.

MAXIMÁLNA OCHRANA ÚDAJOV

K OCHRANE VAŠICH OSOBNÝCH ÚDAJOV PRISTUPOJEME ZODPOVEDNE

- bezpečnosť všetkých údajov je základnou podmienkou realizácie sčítania
- Štatistický úrad SR spolupracuje s Úradom na ochranu osobných údajov SR
- každý zamestnanec Štatistického úradu SR, ako aj všetci zamestnanci dodávateľov informačných systémov, ktorí pracujú na projekte sčítania, sú poučení o ochrane osobných údajov
- s administratívnymi zdrojmi údajov pracujú iba osoby, ktorým bolo udelené oprávnenie na prácu s takýmito údajmi za dodržiavania prísnych podmienok ochrany týchto údajov
- povinnosť mlčanlivosti má každý, kto sa pri príprave, priebehu a vykonaní sčítania a pri spracovaní jeho výsledkov oboznámi s údajmi
- osobitná pozornosť bude venovaná ochrane dôverných údajov pri štatistickom spracovaní

Podrobné informácie o Sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2021 nájdete na webovej stránke:

WWW.SCITANIE.SK

KEDY BUDE SČÍTANIE?

JANUÁR	FEBRUÁR	MAREC
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
APRÍL	MÁJ	JÚN
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
JÚL	AUGUST	SEPTEMBER
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

– obdobie elektronického sčítania obyvateľov

Ak sa nemôžete sčítať sami, poprosťte blízku osobu alebo rodinného príslušníka, aby vám pomohli so sčítaním sa. V prípade otázok týkajúcich sa vyplnenia formulára využite našu infolinku 02/20 92 49 19.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021

soedb_2021

15.2. – 31.3.2021

WWW.SCITANIE.SK

KLIK K LEPŠEJ BUDÚCNOSTI

SODB 2+21 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

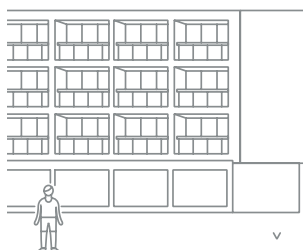
KLIK K LEPŠEJ BUDÚCNOSTI

Výsledky zo sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnili v roku 2021, budú pre mnohé sféry života dôležitým zdrojom informácií.

Údaje zo sčítania slúžia ako informácia o aktuálnom stave spoločnosti a východisko pre analýzy vývojových trendov alebo pre prognózy a projekcie ďalšieho vývoja jednotlivých oblastí spoločenského života.

V oblasti riadenia štátu a národného hospodárstva sú informácie o stave spoločnosti jedným z hlavných aspektov pri koncipovaní politik štátu, či už pri nastavovaní aktuálnych politik, alebo pri tvorbe dlhodobých stratégií.

Údaje zo sčítania majú vplyv napríklad na prerozdelenie počtu kresiel v Európskom parlamente, ktoré sa odvíja od počtu obyvateľov členského štátu.

SČÍTANIE SLUŽI AKO PODPORA ROZVOJA NA REGIONÁLNEJ I LOKÁLNEJ ÚROVNI.

Údaje zo sčítania:

slúžia ako podklad pre územné plánovanie obcí, ako aj pri riešení systému dopravy, budovaní záchytných parkovísk, parkovacích miest,

môžu prispieť k zlepšeniu dopravnej situácie na území obce alebo v jej okolí,

prinášajú dôležité informácie pre budovanie siete rôznych služieb: vozidlá integrovanej záchranné služby, obchody, lekárne, nemocnice, školy, úrady a pod.,

majú vplyv na výšku podielových daní pre obec,

sú podkladom pri čerpaní eurofondov, napr. na opravu ciest, kanalizáciu, podporu voľnočasových aktivít, cestovného ruchu atď.,

pomáhajú pri plánovaní počtu miest v materských školách, v základných školách, plánovaní služieb pre seniorov.

VÝLUČNE PRE POTREBY SČÍTANIA

Všetky údaje poskytnuté Štatistickému úradu SR správcami administratívnych zdrojov údajov, samosprávami a obyvateľmi sú použité výlučne pre potreby sčítania.

MAXIMÁLNA MOŽNÁ OCHRANA ÚDAJOV

Všetky získané údaje sú chránené pred únikom, zneužitím alebo krádežou.

OSOBITNÝ BEZPEČNOSTNÝ PROJEKT

Na účely ochrany osobných údajov bol pre sčítanie vypracovaný osobitný bezpečnostný projekt, ktorý zabezpečuje optimálny režim ochrany všetkých údajov.